Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 1. februára 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Sociálne zabezpečenie — Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 — Zložka týkajúca sa ‚starostlivosti' príspevku na živobytie pre zdravotne postihnuté osoby (*disability living allowance*) — Osoba poistená pre prípad staroby, ktorá definitívne ukončila akúkoľvek pracovnú činnosť — Pojmy ‚nemocenská dávka' a ‚dávka v invalidite' — Exportovateľnosť"

Vo veci C-430/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) z 29. júla 2015 a doručený Súdnemu dvoru 5. augusta 2015, ktorý súvisí s konaním:

**Secretary of State for Work and Pensions**

proti

**Tolley,**

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (spravodajca), C. G. Fernlund a S. Rodin,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. júna 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pani Tolley (zosnulá, ktorú v konaní zastupuje správca jej dedičstva) R. Drabble, QC a T. Buley, barrister, poverení S. Clarke, solicitor,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: M. Holt a C. Crane, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Kennelly, QC a D. Blundell, barrister,

— nórska vláda, v zastúpení: P. Wennerås, M. Schei a C. Rydning, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a J. Tomkin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. októbra 2016,

* Jazyk konania: angličtina.

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), a zmenenom a doplnenom nariadením Rady (ES) č. 307/1999 z 8. februára 1999 (Ú. v. ES L 38, 1999, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 335) (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Secretary of State for Work and Pensions (Ministerstvo práce a dôchodkov, Spojené kráľovstvo, ďalej len „ministerstvo“) a pani Tolleyovou, ktorá zomrela 10. mája 2011 a ktorú v konaní vo veci samej zastupuje jej manžel ako správca dedičstva pani Tolleyovej, vo veci odňatia jej nároku na poberanie zložky týkajúcej sa „starostlivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnuté osoby (*disability living allowance*, ďalej len „DLA“) z dôvodu, že už nespĺňala podmienky týkajúce sa bydliska a pobytu vo Veľkej Británii.

### Právny rámec

#### *Právo Únie*

3 Nariadenie č. 1408/71 bolo nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004; s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72) uplatniteľným od 1. mája 2010. Vzhľadom však na obdobie, v ktorom došlo ku skutkovým okolnostiam sporu vo veci samej, sa predmetná vec riadi nariadením č. 1408/71.

4 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚zamestnanec‘ a ‚samostatne zárobkovo činná osoba‘ znamená:
   i) každú osobu povinne alebo voliteľne nepretržite poistenú pre prípad jednej alebo viacerých udalostí pokrytých časťami systému sociálneho zabezpečenia pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby alebo v rámci osobitného systému pre štátnych zamestnancov;
   ii) každú osobu povinne poistenú pre prípad jednej alebo viacerých nepredvídaných udalostí pokrytých časťami systému sociálneho zabezpečenia, ktoré sú predmetom tohto nariadenia a vzťahujú sa na všetkých obyvateľov alebo celú pracujúcu populáciu, ak takáto osoba:

      — sa dá identifikovať ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na základe spôsobu, ktorým sa takýto systém riadi alebo financuje,

      alebo

      — ak nespĺňa tieto kritéria a je poistená pre prípad nejakej inej nepredvídanej udalosti uvedenej v prílohe I v rámci systému pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby alebo v rámci systému, ktorý je uvedený v [bode] iii), a to buď povinne, alebo na základe nepretržitého voliteľného poistenia, alebo, ak takýto systém v danom členskom štáte neexistuje, tak vyhovuje definícii, ktorá je uvedená v prílohe I;

…

…

o) ‚príslušná inštitúcia‘ znamená:
i) inštitúciu, u ktorej je dotknutá osoba poistená v čase žiadosti o dávku,

…

…

q) ‚príslušný štát‘ znamená členský štát, na území ktorého sa príslušná inštitúcia nachádza;

…“

5 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby alebo študentov, na ktor[ých] sa vzťahuje alebo sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov a ktor[í] sú štátnymi príslušníkmi jedného z členských štátov, alebo ktor[í] sú osobami bez štátnej príslušnosti, alebo utečencami s bydliskom na území jedného z členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.“

6 Článok 4 uvedeného nariadenia uvádza:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia:

a) nemocenské dávky a dávky v materstve;

b) dávky v invalidite vrátane tých, ktoré sú určené na udržanie alebo zlepšenie zárobkovej schopnosti;

c) dávky v starobe;

…

2. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky všeobecné a osobitné systémy sociálneho zabezpečenia, či už príspevkové alebo nepríspevkové, a systémy týkajúce sa právnej zodpovednosti zamestnávateľa alebo vlastníka lode v súvislosti s dávkami uvedenými v odseku 1.

…“

7 Článok 10 ods. 1 prvý pododsek tohto istého nariadenia znie:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, peňažné dávky v invalidite, v starobe alebo pozostalostné dávky, dávky v súvislosti s pracovnými úrazmi alebo chorobami z povolania a podpora pri úmrtí, nadobudnuté podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, nepodliehajú žiadnemu znižovaniu, upravovaniu, pozastaveniu, odňatiu alebo odobratiu z dôvodu, že príjemca má bydlisko na území iného členského štátu ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za vyplácanie.“

8 Článok 13 nariadenia č. 1408/71 stanovuje:

„1. Pokiaľ v článkoch 14c a 14f nie je ustanovené inak, osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

2. Pokiaľ články 14 až 17 neustanovujú inak:

a) na osobu zamestnanú na území jedného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy tohto štátu dokonca aj vtedy, ak má bydlisko na území iného členského štátu alebo ak sa sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo fyzickej osoby, ktorá ho zamestnáva, nachádza na území iného členského štátu;

…

f) na osobu, ktorá prestane podliehať právnym predpisom členského štátu, bez toho, aby sa na ňu začali vzťahovať právne predpisy iného členského štátu v súlade s jedným z pravidiel stanovených v predchádzajúcich odsekoch alebo v súlade s jednou z výnimiek alebo jedným z osobitných ustanovení, ktoré sú uvedené v článkoch 14 až 17, sa budú vzťahovať právne predpisy členského štátu, na území ktorého má bydlisko, a budú sa na ňu vzťahovať iba tieto predpisy.“

9 Hlava III nariadenia č. 1408/71 s názvom „Osobitné ustanovenia súvisiace s rôznymi kategóriami dávok“ je rozdelená do niekoľkých kapitol, pričom prvá kapitola sa vzťahuje na chorobu a materstvo. V druhom oddiele tejto kapitoly, nazvanom „Zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinní príslušníci“, sa nachádza článok 19 tohto nariadenia, ktorý v odseku 1 stanovuje:

„Zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba s bydliskom na území iného členského štátu, ako je príslušný štát, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného štátu na nárok na dávky, dostáva so zohľadnením ustanovení článku 18, ak je to vhodné, v štáte, kde má bydlisko:

…

b) peňažné dávky poskytované príslušnou inštitúciou v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje. Na základe dohody medzi príslušnou inštitúciou a inštitúciou miesta bydliska môže však v mene príslušnej inštitúcie v súlade s právnymi predpismi príslušného štátu takéto dávky poskytovať inštitúcia miesta bydliska z poverenia príslušnej inštitúcie v súlade s právnymi predpismi príslušného štátu.“

10 Článok 22 uvedeného nariadenia nachádzajúci sa v tomto istom oddiele stanovuje:

„1. Zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného štátu na nárok na dávky, pričom, ak je to vhodné, zohľadnia sa ustanovenia článku 18:

…

b) ktorá po získaní nároku na dávky uhraditeľné príslušnou inštitúciou má povolenie tejto inštitúcie na návrat na územie členského štátu, kde má bydlisko, alebo preložiť svoje bydlisko na územie iného členského štátu,

…

má nárok:

…

ii) na peňažné dávky poskytované príslušnou inštitúciou v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Na základe dohody medzi príslušnou inštitúciou a inštitúciou miesta pobytu alebo bydliska môže takéto dávky v súlade s ustanoveniami právnych predpisov príslušného štátu poskytovať inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska v mene príslušnej inštitúcie.

2. Povolenie požadované podľa odseku 1 písm. b) je možné odmietnuť len v prípade, ak sa zistí, že by presun dotknutej osoby ohrozil jej zdravotný stav alebo poskytované lekárske ošetrenie.

…“

11 Článok 89 nariadenia č. 1408/71 znie:

„Osobitné postupy na uplatňovanie právnych predpisov určitých členských štátov sú stanovené v prílohe VI.“

12 Príloha I nariadenia č. 1408/71 s názvom „Osoby, na ktoré sa nariadenie vzťahuje“ obsahuje rubriku O týkajúcu sa Spojeného kráľovstva, ktorá znie:

„Každá osoba, ktorá je ‚zamestnaná zárobkovo činná osoba‘ alebo ‚samostatne zárobkovo činná osoba‘ v zmysle právnych predpisov Veľkej Británie alebo právnych predpisov Severného Írska, sa považuje za zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle článku 1 písm. a) bodu ii) nariadenia. Každá osoba, v súvislosti s ktorou sa platia príspevky ako za ‚zamestnanca‘ alebo ‚samostatne zárobkovo činnú osobu‘ v súlade s právnymi predpismi Gibraltáru, sa považuje za zamestnanca alebo za samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle článku 1 písm. a) bodu ii) nariadenia.“

13 Samotná rubrika O týkajúca sa Spojeného kráľovstva prílohy VI nariadenia č. 1408/71, s názvom „Osobitné postupy na uplatňovanie právnych predpisov určitých členských štátov“, v bode 19 stanovuje:

„Vzhľadom na akékoľvek dohovory uzatvorené s jednotlivými členskými štátmi a na účely článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia a článku 10b vykonávacieho nariadenia, právne predpisy Spojeného kráľovstva sa prestávajú vzťahovať na ktorúkoľvek osobu, na ktorú sa predtým vzťahovali ako na zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu, a to najneskôr na konci jedného z troch nasledujúcich dní:

…

c) posledný deň akéhokoľvek obdobia, počas ktorého daná osoba poberala v Spojenom kráľovstve nemocenské dávky alebo dávky v materstve (vrátane vecných dávok, pre ktoré je Spojené kráľovstvo príslušným štátom) alebo dávky v nezamestnanosti, ktoré
   i) začalo pred dňom zmeny bydliska do iného členského štátu alebo, ak začalo neskôr,
   ii) nasledovalo tesne po zamestnaní alebo samostatnej zárobkovej činnosti v inom členskom štáte, pričom sa na túto osobu vzťahovali právne predpisy Spojeného kráľovstva.“

14 Bod 20 tej istej rubriky stanovuje:

„Skutočnosť, že sa na danú osobu začali vzťahovať právne predpisy iného členského štátu v súlade s článkom 13 ods. 2 písm. f) nariadenia, článkom 10b vykonávacieho nariadenia a horeuvedeným bodom 19, nebráni:

a) tomu, aby Spojené kráľovstvo ako príslušný štát uplatňovalo na túto osobu ustanovenia hlavy III, kapitola 1 a kapitola 2, oddielu 1 článku 40 ods. 2 nariadenia, týkajúce sa zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ak táto osoba zostane zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobu na tieto účely, pričom bola naposledy takto poistená podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva;

b) tomu, aby bola táto osoba považovaná za zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu na účely kapitoly 7 a 8 hlavy III nariadenia alebo článku 10 alebo 10a vykonávacieho nariadenia za predpokladu, že dávky Spojeného kráľovstva podľa kapitoly 1 hlavy III jej patria v súlade s písm. a).“

### *Právo Spojeného kráľovstva*

15 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že DLA je nepríspevková dávka, ktorej účelom je pokryť dodatočné náklady, ktoré si vyžadujú určité druhy starostlivosti alebo skutočnosť, že poberatelia týchto dávok nemôžu chodiť či takmer nemôžu chodiť. Príspevok DLA pozostáva zo zložky týkajúcej sa „starostlivosti“ a zo zložky týkajúcej sa „mobility“, pričom nepodlieha kritériu majetkových pomerov a nemá za cieľ nahradiť príjem, ak jej poberateľ môže vykonávať pracovnú činnosť.

16 Podľa článku 71 ods. 6 Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (zákon o príspevkoch a dávkach sociálneho zabezpečenia z roku 1992, ďalej len „zákon z roku 1992“), „osoba nemá nárok na [DLA], pokiaľ nespĺňa podmienky týkajúce sa bydliska a pobytu vo Veľkej Británii“.

17 Tieto podmienky týkajúce sa bydliska a pobytu sú spresnené najmä v článku 2 ods. 1 písm. a) Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (nariadenie o sociálnom zabezpečení týkajúce sa príspevku na živobytie pre zdravotne postihnuté osoby z roku 1991).

### Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18 Pani Tolley, britská štátna príslušníčka narodená 17. apríla 1952, si v rokoch 1967 až 1984 platila príspevok na sociálne zabezpečenie v Spojenom kráľovstve. Následne jej boli pripísané príspevky až do roku 1993. Ak by spĺňala podmienky týkajúce sa príspevkov pri dosiahnutí zákonom stanoveného dôchodkového veku, mohla mať nárok na starobný dôchodok vyplácaný štátom.

19 Od 26. júla 1993 pani Tolley poberala bez časového obmedzenia zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“, lebo nebola schopná sama si pripravovať jedlo.

20 Dňa 5. novembra 2002 sa spolu s manželom natrvalo odsťahovala do Španielska, aby sa tam usadili. Pani Tolley v tomto členskom štáte nemala postavenie ani zamestnanca ani samostatne zárobkovo činnej osoby.

21 V roku 2007 ministerstvo rozhodlo, že nárok pani Tolleyovej na poberanie zložky DLA týkajúcej sa „starostlivosti“ zanikol 6. novembra 2002. Je nesporné, že na základe právnej úpravy Spojeného kráľovstva dotknutá osoba stratila k tomuto dňu svoj nárok na tento príspevok.

22 Pani Tolley podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na First-tier Tribunal (Súd prvého stupňa, Spojené kráľovstvo). Tento súd uvedenej žalobe vyhovel, pričom konštatoval, že pani Tolley mala podľa článku 10 nariadenia č. 1408/71 po svojom presťahovaní do Španielska nárok naďalej poberať zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“ podľa článku 10 nariadenia č. 1408/71.

23 Ministerstvo sa proti rozsudku First-tier Tribunal (Súd prvého stupňa) odvolalo na Upper Tribunal (Vyšší súd, Spojené kráľovstvo). Tento posledný uvedený súd rozhodol, že pani Tolley mala podľa článku 22 tohto nariadenia nárok na zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“ preto, lebo vzhľadom na to, že bola poistená pre prípad staroby, z dôvodu platenia tohto príspevku sociálneho zabezpečenia mala postavenie zamestnanca v zmysle článku 1 písm. a) uvedeného nariadenia.

24 Court of Appeal (England & Wales) [Odvolací súd (Anglicko a Wales), Spojené kráľovstvo] zamietol opravný prostriedok, ktorý podalo ministerstvo proti rozhodnutiu Upper Tribunal (Vyšší súd). Ministerstvo sa teda obrátilo na Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva).

25 Tento súd uvádza, že zložka DLA týkajúca sa „starostlivosti“ by sa mohla považovať za dávku v invalidite v zmysle nariadenia č. 1408/71, ktorú je možné podľa článku 10 tohto nariadenia exportovať do iného členského štátu. Hlavnou charakteristikou dávok uvedených v tomto ustanovení je, že ide o ich dlhodobé vyplácanie alebo jednorazové dávky týkajúce sa trvalého stavu. Ak by sa však táto dávka mala chápať ako nemocenská dávka, vznikla by otázka, či sa definícia „zamestnanca“ uvedená v článku 1 písm. a) bode ii) tohto nariadenia uplatňuje aj na ustanovenia kapitoly 1 hlavy III uvedeného nariadenia týkajúce sa choroby. V tejto súvislosti by nebolo z ekonomického hľadiska logické považovať neaktívne osoby za pracovníkov, s ktorými sa má zaobchádzať výhodnejšie, než s osobami, ktoré si aktívne hľadajú prácu.

26 Okrem toho vzhľadom na skutočnosť, že prípadný nárok pani Tolley na starobný dôchodok bol podľa právnej úpravy Spojeného kráľovstva zachovaný až do jej presťahovania do Španielska, vnútroštátny súd si kladie otázku, či sa výraz „osoba, ktorá prestane podliehať právnym predpisom členského štátu“, nachádzajúci sa v článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, vzťahuje na celú právnu úpravu členského štátu alebo len na tú právnu úpravu, ktorá sa týka predmetnej dávky. Za predpokladu, že by išlo len o túto poslednú uvedené právnu úpravu, uvedený súd usudzuje, že si možno položiť otázku, či bod 19 písm. c) rubriky O prílohy VI tohto nariadenia, ktorý spresňuje okamih, kedy sa právna úprava Spojeného kráľovstva už neuplatňuje, odkazuje na skutočné poberanie tejto dávky, alebo len na nárok na túto dávku. Vzniká tiež otázka, či bod 20 tejto istej rubriky ukladá alebo neukladá Spojenému kráľovstvu povinnosť vyplácať zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“ v súlade s ustanoveniami kapitoly 1 hlavy III uvedeného nariadenia.

27 Za týchto podmienok Supreme Court of the United Kingdom (Najvyšší súd Spojeného kráľovstva) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa zložka DLA týkajúca sa ‚starostlivosti‘ správne na účely nariadenia č. 1408/71 kvalifikovať skôr ako ‚dávka v invalidite‘, než ako peňažná nemocenská dávka?

2. a) Prestáva osoba, ktorá podľa vnútroštátneho práva Spojeného kráľovstva stratila nárok na [zložku týkajúcu sa ‚starostlivosti‘] DLA, lebo sa presťahovala do iného členského štátu, a ktorá pred týmto presťahovaním prestala vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť, ale je naďalej poistená pre prípad staroby v rámci systému sociálneho zabezpečenia Spojeného kráľovstva, podliehať právnym predpisom Spojeného kráľovstva na účely článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71?

b) Vzťahujú sa na takú osobu v každom prípade naďalej právne predpisy Spojeného kráľovstva s ohľadom na bod 19 písm. c) rubriky O prílohy VI nariadenia č. 1408/71?

c) Ak táto osoba prestala podliehať právnym predpisom Spojeného kráľovstva v zmysle článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, je Spojené kráľovstvo na základe bodu 20 rubriky O prílohy VI tohto nariadenia povinné alebo len oprávnené uplatniť na ňu ustanovenia kapitoly 1 hlavy III uvedeného nariadenia?

3.

a) Uplatňuje sa široká definícia zamestnanca stanovená v rozsudku zo 7. júna 2005, Dodl a Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364) na účely článkov 19 až 22 nariadenia č. 1408/71, ak táto osoba pred presťahovaním sa do iného členského štátu prestala vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť, napriek rozlišovaniu medzi osobami, ktoré sú zamestnané alebo majú postavenie samostatne zárobkovo činnej osoby, na jednej strane a nezamestnanými osobami na druhej strane v kapitole 1 hlavy III tohto nariadenia?

b) Ak sa táto definícia uplatňuje, má táto osoba právo exportovať dávku na základe článku 19 alebo článku 22? Vyplýva z článku 22 ods. 1 písm. b), že nároku žiadateľa na zložku DLA týkajúcu sa ‚starostlivosti' nemôže brániť požiadavka bydliska stanovená vnútroštátnymi právnymi predpismi pri zmene bydliska do iného členského štátu?"

## O prejudiciálnych otázkach

### *O prvej otázke*

28 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či dávka, akou je zložka DLA týkajúca sa ‚starostlivosti', predstavuje nemocenskú dávku alebo dávku v invalidite v zmysle nariadenia č. 1408/71.

### *O prípustnosti*

29 Vláda Spojeného kráľovstva tvrdí, že prvá prejudiciálna otázka je neprípustná preto, lebo po prvé nebola prejednaná pred vnútroštátnym súdom a po druhé sa zhoduje s otázkou položenou vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada (C-299/05, EU:C:2007:608).

30 Pokiaľ ide o prvý dôvod týkajúci sa neprípustnosti, ktorý uviedla táto vláda, treba uviesť, že článok 267 ZFEÚ priznáva vnútroštátnym súdom širokú právomoc obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa domnievajú, že právna vec, o ktorej rozhodujú, nastoľuje otázky vyžadujúce si výklad alebo posúdenie platnosti ustanovení práva Únie potrebných pre rozhodnutie sporu, ktorý im bol predložený. Vnútroštátne súdy majú teda možnosť a prípadne povinnosť podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, keď súd či už z vlastného podnetu, alebo na návrh účastníkov konania konštatuje, že podstata sporu obsahuje otázku, ktorú treba vyriešiť, spadajúcu pod prvý odsek tohto článku. Preto skutočnosť, že účastníci konania vo veci samej pred vnútroštátnym súdom nepoložili otázku týkajúcu sa práva Únie, nebráni tomu, aby sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor (rozsudok z 15. januára 2013, Križan a i., C-416/10, EU:C:2013:8, body 64 a 65, ako aj citovaná judikatúra).

31 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa totiž zakladá na dialógu medzi súdmi a jeho začiatok závisí výlučne od toho, ako vnútroštátny súd posúdi relevantnosť a potrebu uvedeného návrhu (rozsudok z 15. januára 2013, Križan a i., C-416/10, EU:C:2013:8, bod 66).

32 Okrem toho, hoci v záujme riadneho výkonu spravodlivosti sa môže stať, že prejudiciálna otázka je položená až po kontradiktórnej diskusii, treba pripustiť, že existencia predchádzajúcej kontradiktórnej diskusie sa nenachádza medzi množstvom podmienok požadovaných na začatie konania stanoveného v článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. marca 1994, Eurico Italia a i., C-332/92, C-333/92 a C-335/92, EU:C:1994:79, bod 11).

33 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že skutočnosť, že účastníci konania v prípade sporu vopred pred vnútroštátnym súdom neprediskutovali otázku týkajúcu sa práva Únie, nebráni tomu, aby bolo možné obrátiť sa s touto otázkou na Súdny dvor.

34 Pokiaľ ide o druhý dôvod týkajúci sa neprípustnosti, stačí pripomenúť, že aj v prípade existencie judikatúry Súdneho dvora, ktorá dotknutú právnu otázku objasňuje, si vnútroštátne súdy zachovávajú možnosť obrátiť sa na Súdny dvor, pokiaľ to považujú za vhodné, bez toho, aby okolnosť, že ustanovenia, ktorých výklad sa požaduje, už Súdny dvor vyložil, zbavovala Súdny dvor právomoci znova rozhodovať (rozsudok zo 17. júla 2014, Torresi, C-58/13 a C-59/13, EU:C:2014:2088, bod 32 a citovaná judikatúra).

35 Za týchto okolností sa prvá prejudiciálna otázka musí považovať za prípustnú.

### *O veci samej*

36 Na úvod treba preskúmať, či situácia pani Tolleyovej spadá do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

37 V tejto súvislosti článok 2 ods. 1 tohto nariadenia uvádza, že toto nariadenie sa vzťahuje na zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby alebo študentov, na ktorých sa vzťahuje alebo sa vzťahovali právne predpisy jedného alebo viacerých členských štátov a ktorí sú štátnymi príslušníkmi jedného z členských štátov, alebo ktorí sú osobami bez štátnej príslušnosti, alebo utečencami s bydliskom na území jedného z členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

38 Podľa judikatúry Súdneho dvora osoba má postavenie „zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnej osoby“ v zmysle nariadenia č. 1408/71, ak je poistená, hoci len pre prípad jedného rizika, na základe povinného alebo voliteľného systému sociálneho zabezpečenia uvedeného v článku 1 písm. a) toho istého nariadenia, a to nezávisle od existencie pracovného pomeru (rozsudok z 10. marca 2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, bod 26 a citovaná judikatúra).

39 Vnútroštátny súd a vláda Spojeného kráľovstva však tvrdia, že na situáciu pani Tolleyovej sa vzťahuje článok 1 písm. a) bod ii) druhá zarážka nariadenia č. 1408/71, lebo zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“ môžu poberať všetky osoby na území daného štátu bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby. Keďže toto ustanovenie odkazuje na prílohu I tohto nariadenia, pani Tolleyovú by bolo možné kvalifikovať ako „zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu“ len vtedy, ak by spĺňala podmienky stanovené britskou právnou úpravou. Táto právna úprava sa pritom vzťahuje len na osoby, ktoré vykonávajú zárobkovú činnosť.

40 V prejednávanej veci zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pani Tolley bola v rokoch 1967 až 1993 poistená v Spojenom kráľovstve pre prípad staroby v rámci systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sa uplatňuje na všetky osoby s pobytom na území tohto štátu. Je nesporné, že spôsob riadenia a financovania tohto systému umožňoval kvalifikovať túto osobu ako zamestnanca. Vzhľadom na skutočnosť, že pani Tolley bola takto poistená pre prípad stanovený v článku 4 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1408/71, treba ju považovať za zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle článku 1 písm. a) bodu ii) prvej zarážky tohto nariadenia.

41 Skutočnosť, že pani Tolley zomrela pred dosiahnutím dôchodkového veku, nemôže spochybniť tento záver. Možnosť, že osoba spadá do osobnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71, nezávisí od toho, či došlo k poistnej udalosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, bod 30).

42 Preto je potrebné konštatovať, že situácia, o akú ide vo veci samej, spadá do osobnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71.

43 Ďalej treba pripomenúť, že dávka sa považuje za dávku sociálneho zabezpečenia, ak je priznávaná na základe zákonom definovanej situácie mimo akéhokoľvek individuálneho a diskrečného posúdenia osobných potrieb, a ak sa vzťahuje na niektoré z rizík výslovne uvedených v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 (rozsudok z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada, C-299/05, EU:C:2007:608, bod 56, ako aj citovaná judikatúra).

44 V súlade so svojím článkom 4 ods. 1 písm. a) a b) sa toto nariadenie vzťahuje na všetky právne predpisy upravujúce tie časti sociálneho zabezpečenia, ktoré sa týkajú nemocenských dávok a dávok v invalidite, vrátane tých, ktoré sú určené na udržanie alebo zlepšenie zárobkovej schopnosti.

45 Na odlíšenie jednotlivých kategórií dávok sociálneho zabezpečenia treba vziať do úvahy riziko, ktoré každá z týchto dávok kryje (rozsudok z 18. júla 2006, De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, bod 27).

46 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že dávky objektívne priznávané v zákonom stanovenej situácii a určené na zlepšenie zdravotného stavu alebo životnej situácie odkázaných osôb majú v podstate za cieľ doplniť dávky nemocenského poistenia a musí sa na ne hľadieť ako na „nemocenské dávky“ v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 (rozsudky z 5. marca 1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, body 23 až 25, ako aj z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada, C-299/05, EU:C:2007:608, bod 61, ako aj citovaná judikatúra).

47 Pokiaľ ide o zložku DLA týkajúcu sa „starostlivosti“, z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že táto peňažná dávka nepríspevkovej povahy, ktorá sa priznáva nezávisle od výšky príjmu jej poberateľa, má kompenzovať zvýšené výdavky, ktoré môžu vzniknúť osobe z dôvodu najmä jej pohybovej neschopnosti či zníženej pohybovej schopnosti.

48 Je nesporné, že priznanie uvedenej dávky nezávisí od osobitného posúdenia osobných potrieb žiadateľa a priznáva sa na základe objektívnych kritérií, akými je nemožnosť osoby sama si pripraviť jedlo, ktoré sú definované v zákone z roku 1992.

49 Navyše je nesporné, že predmetná dávka vo veci samej vykazuje tie isté charakteristiky a sleduje ten istý účel, ako DLA platná v čase skutkových okolností vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada (C-299/05, EU:C:2007:608).

50 Súdny dvor v bode 65 a nasl. tohto rozsudku pritom v podstate rozhodol, že i keď hlavným cieľom tejto dávky nebolo doplniť dávky zdravotného poistenia, má sa chápať ako nemocenská dávka v zmysle nariadenia č. 1408/71, okrem jej zložky „mobilita“.

51 Za týchto podmienok predmetná dávka vo veci samej je nemocenskou dávkou v zmysle nariadenia č. 1408/71.

52 Tento záver nemôže vyvrátiť tvrdenie vnútroštátneho súdu, podľa ktorého predmetnú dávku vo veci samej by bolo možné kvalifikovať ako „dávku v invalidite“, lebo sa podobá dávkam uvedeným v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, a to najmä peňažným dávkam v invalidite, ktorých hlavnou charakteristikou je dlhodobé poberanie alebo jednorazové platby v súvislosti s trvalým stavom.

53 Skutočnosť, že na účely priznania zložky DLA „starostlivosti“ sa znížená mobilita musí týkať značného časového obdobia, totiž nemôže svojou povahou zmeniť účel tohto príspevku, ktorým je zlepšenie života odkázaných osôb (pozri analogicky rozsudok z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada, C-299/05, EU:C:2007:608, bod 63).

54 Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že za nemocenské dávky v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1408/71 sa majú považovať dávky, o aké ide vo veci samej, týkajúce sa rizika potreby starostlivosti, hoci na rozdiel od nemocenských dávok *stricto sensu* sa v zásade nemajú vyplácať

krátkodobo, a že môžu najmä spôsobom ich uplatnenia vykazovať charakteristiky, ktoré sa tiež v skutočnosti do určitej miere približujú častiam systému invalidity a staroby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. júna 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, body 47 a 48).

55 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať, že taká dávka, ako je zložka DLA týkajúca sa „starostlivosti“, je nemocenskou dávkou v zmysle nariadenia č. 1408/71.

### *O prvej a druhej časti druhej prejudiciálnej otázky*

56 Prvou a druhou časťou svojej druhej otázky sa vnútroštátny súd v podstate na jednej strane pýta, či sa má článok 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71 vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že určitej osobe vznikol nárok na starobný dôchodok, lebo v určenom období prispievala do systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, bráni tomu, aby sa právna úprava tohto členského štátu neskôr mohla prestať uplatňovať na túto osobu. Ak by bolo potrebné odpovedať na túto otázku záporne, tento súd sa na druhej strane pýta, kedy sa právna úprava Spojeného kráľovstva prestáva uplatňovať na pani Tolleyovú, keďže dávka súvisiaca so zložkou DLA týkajúcou sa „starostlivosti“ sa jej naďalej vyplácala do roku 2007, hoci na základe tejto právnej úpravy stratila nárok na výplatu uvedenej dávky z dôvodu jej presťahovania do Španielska v roku 2002.

57 Treba uviesť, že nariadenie č. 1408/71 nevytvára spoločný systém sociálneho zabezpečenia, ale zachováva existenciu rôznych vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia a jeho jediným cieľom je zabezpečiť koordináciu týchto systémov. Umožňuje tak, aby naďalej existovali rôzne systémy, v ktorých vznikajú rôzne pohľadávky vo vzťahu k rôznym inštitúciám, voči ktorým má poberateľ dávok priame nároky buď výlučne na základe vnútroštátneho práva, alebo na základe vnútroštátneho práva doplneného podľa potreby právom Únie (rozsudok z 21. februára 2013, Dumont de Chassart, C-619/11, EU:C:2013:92, bod 40 a citovaná judikatúra).

58 Ustanovenia hlavy II uvedeného nariadenia, do ktorej patrí článok 13 tohto nariadenia, predstavujú ucelený a jednotný systém pravidiel v prípade kolízie právnych poriadkov. Cieľom týchto ustanovení je nielen vyhnúť sa súčasnému uplatňovaniu viacerých vnútroštátnych právnych úprav a komplikáciám, ktoré z toho môžu vyplynúť, ale aj zabrániť tomu, aby osoby, ktoré patria do pôsobnosti nariadenia č. 1408/71, boli zbavené ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia v prípade neexistencie právnej úpravy, ktorá by sa na ne vzťahovala (rozsudok z 11. júna 1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, bod 28).

59 Ak teda osoba patrí do osobnej pôsobnosti nariadenia č. 1408/71, tak ako je vymedzená v článku 2 tohto nariadenia, v zásade sa uplatní pravidlo výlučnosti stanovené v článku 13 ods. 1 tohto nariadenia a relevantný právny poriadok sa určí v súlade s ustanoveniami hlavy II uvedeného nariadenia (rozsudok z 19. marca 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, bod 47).

60 Pokiaľ ide o ustanovenia článku 13 ods. 2 toho istého nariadenia, ich jediným cieľom je vymedziť vnútroštátnu právnu úpravu uplatniteľnú na osoby, ktoré sa nachádzajú v niektorej zo situácií uvedených v jeho písmenách a) až f) (rozsudok z 11. júna 1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, bod 29).

61 Čo sa týka konkrétne článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, treba pripomenúť, že skutočnosť, že sa prestane uplatňovať právna úprava členského štátu, je podmienkou na uplatnenie tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, bod 51).

62 V znení uvedeného ustanovenia však nič nenaznačuje to, že by skutočnosť, že osoba, ktorej vznikol nárok na starobný dôchodok na základe toho, že prispievala počas určeného obdobia do systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, bránila tomu, aby sa právna úprava tohto členského štátu mohla neskôr prestať uplatňovať na túto osobu.

63 Navyše vzhľadom na to, že vznik nároku na starobný dôchodok je bežným dôsledkom výkonu pracovnej činnosti, ak by sa pripustilo, že by osoba nemohla podliehať právnej úprave iného členského štátu, než je členský štát, v ktorom jej prvýkrát vznikol tento nárok, zbavilo by to článok 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71 jeho zmyslu.

64 Pokiaľ ide o podmienky, podľa ktorých sa právna úprava určitého členského štátu prestane uplatňovať na určitú osobu, treba pripomenúť, že článok 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71 ich nedefinuje. Práva úprava každého členského štátu teda musí stanovovať tieto podmienky (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. marca 2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, bod 51).

65 Ako sa totiž spresňuje v článku 10b nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 (Ú. v. ES L 74, 1972, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 2195/91 z 25. júna 1991 (Ú. v. ES L 206, 1991, s. 1), deň a podmienky, za akých sa právne predpisy členského štátu prestávajú vzťahovať na osobu uvedenú v článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, sa stanovia v súlade s týmito právnymi predpismi.

66 Okrem toho je pri stanovení okamihu, kedy sa právna úprava prestáva vzťahovať na určitú osobu, treba zohľadniť prípadne aj ustanovenia prílohy VI posledného uvedeného nariadenia, ktorá stanovuje osobitné postupy na uplatňovanie právnych predpisov určitých členských štátov.

67 V prejednávanej veci vzhľadom na skutočnosť, že pani Tolley od roku 1993 už neprispievala do systému sociálneho zabezpečenia Spojeného kráľovstva, keďže ukončila akúkoľvek pracovnú činnosť a v roku 2002 opustila tento členský štát, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby preskúmal, či podľa právnej úpravy uvedeného členského štátu tieto okolnosti mali za následok skončenie účasti pani Tolleyovej v tomto systéme a jej vystúpenie z neho.

68 Platí to aj v prípade, že pani Tolley naďalej do roku 2007 poberala dávky na základe zložky DLA týkajúcej sa „starostlivosti“, hoci na základe právnej úpravy Spojeného kráľovstva stratila nárok na poberanie tejto dávky z dôvodu svojho presťahovania do Španielska v roku 2002.

69 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú časť druhej otázky odpovedať, že článok 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že určitej osobe vznikol nárok na starobný dôchodok, lebo v určenom období prispievala do systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, nebráni tomu, aby sa právna úprava tohto členského štátu neskôr prestala uplatňovať na túto osobu. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na okolnosti sporu, o ktorom rozhoduje, a uplatniteľné ustanovenia vnútroštátneho práva určil, kedy sa táto právna úprava prestala uplatňovať na uvedenú osobu.

### *O tretej časti druhej otázky a tretej otázke*

70 Treťou časťou svojej druhej otázky a treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú článok 19 ods. 1 a/alebo článok 22 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71 vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby právna úprava členského štátu podmieňovala poberanie dávky, o akú ide vo veci samej, podmienkou týkajúcou sa bydliska a pobytu, ako je stanovená v článku 71 ods. 6 zákona z roku 1992.

71 Najprv treba uviesť, že článok 19 tohto nariadenia, nazvaný „Bydlisko v inom členskom štáte, ako je príslušný štát – všeobecné pravidlá“, zaručuje na účet príslušného štátu nárok zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činným osobám, ako aj ich rodinným príslušníkom s bydliskom v inom členskom štáte, ktorých zdravotný stav si vyžaduje starostlivosť na území členského štátu bydliska, na

poskytnutie vecných nemocenských dávok prostredníctvom inštitúcie posledného uvedeného členského štátu (rozsudok zo 16. júla 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, bod 42).

72 Preto, ako v podstate uviedol aj generálny advokát v bode 84 svojich návrhov, toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situácie, v ktorých pracovník, ktorý žiada príslušnú inštitúciu členského štátu o poberanie nemocenskej dávky, býva v čase podania svojej žiadosti v inom členskom štáte.

73 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pani Tolley ešte bývala v Spojenom kráľovstve, keď žiadala príslušné inštitúcie o poberanie zložky DLA týkajúcej sa „starostlivosti“. Jej situácia teda zjavne nespadá do uvedeného článku 19.

74 Ďalej, pokiaľ ide o článok 22 odsek 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71, týka sa najmä prípadu preloženia bydliska rodinného príslušníka zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnej osoby počas choroby do iného členského štátu, ako je štát príslušnej inštitúcie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, bod 45).

75 Treba preto preskúmať, či sa na situáciu pani Tolleyovej vzťahuje uvedený článok 22 ods. 1 písm. b).

76 Vláda Spojeného kráľovstva po prvé tvrdí, že výraz „zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba“ použitý v tomto ustanovení sa vzťahuje iba na osoby, ktoré na rozdiel od pani Tolleovej neukončili definitívne svoju pracovnú činnosť.

77 Túto argumentáciu nemožno prijať.

78 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 1 nariadenia č. 1408/71 definície obsiahnuté v tomto ustanovení, medzi ktorými sa nachádza definícia „zamestnanca“ a „samostatne zárobkovo činnej osoby“, sa uvádzajú „na účely [tohto] nariadenia“, pričom nie je stanovená nijaká výnimka týkajúca sa niektorých ustanovení tohto článku.

79 Z bodov 38 až 40 tohto rozsudku však vyplýva, že pani Tolley sa musí považovať za „zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu“ v zmysle článku 1 písm. a) bodu ii) prvej zarážky uvedeného nariadenia, a to nezávisle od skutočnosti, že definitívne prestala vykonávať akúkoľvek pracovnú činnosť.

80 Okrem toho treba zdôrazniť, že Súdny dvor už rozhodol, že odkazom na „zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu“ nachádzajúcim sa v článku 22 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, toto nariadenie nemá za cieľ obmedziť pôsobnosť tohto ustanovenia len na aktívnych zamestnancov v porovnaní s neaktívnymi osobami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 31. mája 1979, Pierik, 182/78, EU:C:1979:142, bod 7).

81 Vláda Spojeného kráľovstva po druhé tvrdí, že právna úprava Spojeného kráľovstva sa prestala na pani Tolleyovú uplatňovať v okamihu jej presťahovania do Španielska a že podľa článku 13 ods. 2 písm. f) tohto nariadenia podlieha právnej úprave posledného uvedeného členského štátu. Tento štát by mal byť teda príslušný štát v zmysle článku 22 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia.

82 V tejto súvislosti zo znenia článku 1 písm. o) bodu i) v spojení s článkom 1 písm. q) nariadenia č. 1408/71 vyplýva, že pojem „príslušný štát“ označuje predovšetkým členský štát, na území ktorého sa nachádza inštitúcia, u ktorej je dotknutá osoba poistená v čase žiadosti o dávku.

83 Zo štruktúry článku 22 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ktorý stanovuje podmienky zachovania vyplácania dávok, na ktoré má zamestnanec nárok podľa právnej úpravy príslušného štátu najmä v prípade preloženia bydliska „na územie iného členského štátu“, že pokiaľ ide o tento prípad, „príslušným štátom“ v zmysle tohto ustanovenia je nevyhnutne členský štát, ktorý bol príslušný na povolenie týchto dávok pred preložením jeho bydliska.

84 Čo sa týka prípadu vo veci samej, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že v čase, keď pani Tolley podala na príslušné inštitúcie Spojeného kráľovstva žiadosť o priznanie DLA, bola poistená v systéme sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu. V dôsledku toho, hoci právna úprava uvedeného členského štátu sa neskôr prestala na ňu uplatňovať v zmysle článku 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, Spojené kráľovstvo je príslušným štátom v zmysle článku 22 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia.

85 Tento výklad potvrdzuje bod 20 rubriky O prílohy VI nariadenia č. 1408/71, ktorý stanovuje, že „skutočnosť, že sa na danú osobu začali vzťahovať právne predpisy iného členského štátu v súlade s článkom 13 ods. 2 písm. f) [tohto] nariadenia… nebráni“ najmä „tomu, aby Spojené kráľovstvo ako príslušný štát uplatňovalo na túto osobu ustanovenia hlavy III kapitol[y] 1… týkajúce sa zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ak táto osoba zostane zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobu na tieto účely, pričom bola naposledy takto poistená podľa právnych predpisov Spojeného kráľovstva“. Toto ustanovenie totiž výslovne dáva Spojenému kráľovstvu možnosť, aby bolo naďalej príslušným štátom v zmysle ustanovení kapitoly 1 hlavy III uvedeného nariadenia v prípade, že sa jeho právna úprava prestane uplatňovať na zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle článku 13 ods. 2 písm. f) toho istého nariadenia.

86 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na situáciu, o akú ide vo veci samej, sa vzťahuje článok 22 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71.

87 Toto ustanovenie totiž stanovuje, že zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného štátu, má nárok na poberanie peňažných dávok vyplácaných príslušnou inštitúciou po preložení svojho bydliska na územie iného členského štátu.

88 V tejto súvislosti nemožno prijať tvrdenie Spojeného kráľovstva, podľa ktorého výrazy „spĺňa podmienky právnych predpisov príslušného štátu“, dovoľujú členským štátom, aby na účely poberania peňažných dávok stanovených uvedeným ustanovením stanovili podmienku týkajúcu sa bydliska. Ako totiž uviedol aj generálny advokát v bode 119 svojich návrhov, keď odkázal na návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veci Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613), tento výklad by vzhľadom na skutočnosť, že by umožňoval zánik nároku, ktorý priznáva článok 22 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71, na základe podmienky týkajúcej sa bydliska, ktorú stanovuje vnútroštátne právo, úplne urobil toto ustanovenie bezpredmetným.

89 Z toho vyplýva, že uvedený článok 22 ods. 1 písm. b) bráni tomu, aby členský štát podmienil zachovanie poberania dávky, o akú ide vo veci samej, podmienkou týkajúcou sa bydliska a pobytu na jeho území.

90 Vzhľadom na tieto spresnenia treba zdôrazniť, že toto isté ustanovenie podmieňuje nárok na exportovanie dávky, o akú ide vo veci samej, splnením podmienky, aby pracovník získal povolenie príslušnej inštitúcie na preloženie svojho bydliska na územie iného členského štátu.

91 Ako vyplýva z článku 22 ods. 2 prvého pododseku nariadenia č. 1408/71, toto povolenie je možné odmietnuť len v prípade, ak sa zistí, že by presun dotknutej osoby ohrozil jej zdravotný stav alebo poskytované lekárske ošetrenie.

92 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 124 až 126 svojich návrhov, toto ustanovenie nemôže ukladať členskému štátu povinnosť priznať zamestnancovi alebo samostatne zárobkovo činnej osobe nárok v zmysle článku 22 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, pokiaľ táto osoba preložila svoje bydlisko na územie iného členského štátu bez povolenia príslušnej inštitúcie.

93 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu časť druhej otázky a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 22 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby právna úprava príslušného štátu podmieňovala priznanie dávky, o akú ide vo veci samej, splnením

podmienky bydliska a pobytu na území tohto členského štátu. Článok 22 ods. 1 písm. b) a článok 22 ods. 2 tohto nariadenia sa majú vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá sa nachádza v situácii, o akú ide vo veci samej, si zachováva nárok na poberanie dávok uvedených v tomto ustanovení po preložení svojho bydliska do iného členského štátu, než je príslušný štát pod podmienkou, že na tieto účely získala povolenie.

## O trovách

94 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Dávka, akou je zložka týkajúca sa „starostlivosti“ príspevku na živobytie pre zdravotne postihnuté osoby (*disability living allowance*), predstavuje nemocenskú dávku v zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 307/1999 z 8. februára 1999.**

2. **Článok 13 ods. 2 písm. f) nariadenia č. 1408/71, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením č. 118/97 a zmenenom a doplnenom nariadením č. 307/1999, sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že určitej osobe vznikol nárok na starobný dôchodok, lebo v určenom období prispievala do systému sociálneho zabezpečenia členského štátu, nebráni tomu, aby sa právna úprava tohto členského štátu neskôr prestala uplatňovať na túto osobu. Vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby vzhľadom na okolnosti sporu, o ktorom rozhoduje, a uplatniteľné ustanovenia vnútroštátneho práva určil, kedy sa táto právna úprava prestala uplatňovať na uvedenú osobu.**

3. **Článok 22 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1408/71, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením č. 118/97 a zmenenom a doplnenom nariadením č. 307/1999, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby právna úprava príslušného štátu podmieňovala poberanie dávky, o akú ide vo veci samej, splnením podmienky bydliska a pobytu na území tohto členského štátu.**

   **Článok 22 ods. 1 písm. b) a článok 22 ods. 2 nariadenia č. 1408/71, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením č. 118/97 a zmenenom a doplnenom nariadením č. 307/1999, sa majú vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá sa nachádza v situácii, o akú ide vo veci samej, si zachováva nárok na poberanie dávok uvedených v tomto ustanovení po preložení svojho bydliska do iného členského štátu, než je príslušný štát pod podmienkou, že na tieto účely získala povolenie.**

Podpisy